

Trefniadau Gwrth-dwyll – Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent

Blwyddyn archwilio: 2024-25

Dyddiad cyhoeddi: Hydref 2025

Cyfeirnod y ddogfen: 5084A2025

Paratowyd y ddogfen hon ar gyfer defnydd mewnol Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent fel rhan o waith a gyflawnir yn unol ag Adran 17 Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Ni chymerir unrhyw gyfrifoldeb gan yr Archwilydd Cyffredinol na staff Archwilio Cymru mewn perthynas ag unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog neu gyflogai arall yn eu cymhwyster unigol, nac mewn perthynas ag unrhyw drydydd parti.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Cynnwys

Yr hyn y gwnaethom fwrw golwg arno	4
Pam fod trefniadau gwrth-dwyll yn bwysig	4
Yr hyn a ganfuom	4
Ceir gwendidau sylfaenol yn nhrefniadau gwrth-dwyll y Cyngor	4
Ein hargymhellion i'r Cyngor	5
Atodiadau	
Atodiad 1: Y dulliau a'r cwestiynau archwilio	7

Yr hyn y gwnaethom fwrw golwg arno

- 1 Yn 2020, fe wnaeth Archwilio Cymru 15 o argymhellion i wella'r ffordd y mae sector cyhoeddus Cymru'n mynd i'r afael â thwyll¹. Yn yr archwiliad hwn, fe wnaethom fwrw golwg ar drefniadau'r Cyngor ar gyfer atal a chanfod twyll a gwirio'r cynnydd y mae wedi ei wneud i roi ein hargymhellion ar waith.
- 2 Mae ein harchwiliad yn rhan o'n gofyniad statudol i wirio a oes gan gynghorau drefniadau priodol i sicrhau gwerth am arian. Mae hwn o dan adran 17 Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Pam fod trefniadau gwrth-dwyll yn bwysig

- 3 Mae twyll yn bodoli ar draws pob sector gan gynnwys y sector cyhoeddus. Mae pob punt a gaiff ei dwyn oddi wrth y sector cyhoeddus yn golygu bod llai i'w wario ar wasanaethau allweddol. Yn yr hinsawdd ariannol sydd ohoni, mae'n bwysicach nag erioed i gyrrff cyhoeddus yng Nghymru geisio lleihau i'r eithaf y risg o golledion trwy dwyll.

Yr hyn a ganfuom

Ceir gwendidau sylfaenol yn nhrefniadau gwrth-dwyll y Cyngor

- 4 Ar y cyfan, canfuom **fod gwendidau sylfaenol yn nhrefniadau gwrth-dwyll y Cyngor**. Rydym yn nodi isod pam y daethom i'r casgliad hwn.
- 5 Nid yw'r Cyngor yn cynnal asesiad penodol o'r risg o dwyll. Mae'r gwasanaeth Archwilio Mewnol yn rhoi peth ystyriaeth i'r risg o dwyll wrth ddatblygu ei raglen waith flynyddol ac mae'r risg o dwyll wedi'i chynnwys yng nghofrestr risgiau'r gyfarwyddiaeth Adnoddau. Ond nid oes asesiad cynhwysfawr o'r risg o dwyll ar draws y Cyngor. Gall asesiadau rheolaidd o'r risg o dwyll sy'n tynnu ar guddwybodaeth fewnol ac allanol helpu sefydliad i adnabod gwahanol fathau o dwyll a mynd i'r afael â hwy. Maent hefyd yn helpu sefydliadau i adnabod unrhyw wendidau mewn trefniadau gwrth-dwyll a thargeddu adnoddau a gweithgareddau'n briodol.
- 6 Mae bod â digon o adnoddau i gynnal yr asesiad risg ac ymateb iddo'n bwysig, ond nid oes gan y Cyngor swyddogion a neilltuwyd i waith gwrth-dwyll. Mae hyn yn cyfyngu ar ei gapasiti i atal a chanfod twyll mewn modd rhagweithiol. O ganlyniad, mae'r rhan fwyaf o waith sy'n gysylltiedig â thwyll yn adweithiol.

¹ Archwilydd Cyffredinol Cymru, 'Gwella ein Perfformiad' Mynd i'r Afael â Thwyll yng Nghymru, Gorffennaf 2020

- 7 Mae gan y Cyngor bolisiâu priodol, megis ei godau ymddygiad, ei bolisi chwythu'r chwiban a'i bolisi atal twyll, llygredigaeth a llwgrwobrwyo a ddiweddarwyd yn ddiweddar. Ond nid oes ganddo strategaeth wrth-dwyll drosfwaol sy'n nodi'n glir beth yw trefniadau a chymau gweithredu'r Cyngor ar gyfer rheoli risgiau o dwyll a sut y bydd yn monitro perfformiad. Byddai datblygu strategaeth yn rhoi cyfle i'r Cyngor adolygu ei drefniadau gwrth-dwyll a mynd i'r afael â'r gwendidau a nodir yn yr adroddiad hwn.
- 8 Er bod y gwasanaeth Archwilio Mewnol yn cael hyfforddiant sy'n gysylltiedig â thwyll, nid yw hyfforddiant ymwybyddiaeth o dwyll yn cael ei ddarparu'n rheolaidd i holl staff ac aelodau'r Cyngor. Mae'r Cyngor yn bwriadu defnyddio modiwl hyfforddiant ar-lein a ddatblygwyd gan awdurdod cyfagos ond nid yw wedi cyflwyno hwn eto. Heb hyfforddiant, ceir risg nad yw'r holl staff ac aelodau'n deall eu rôl o ran helpu i ganfod ac atal twyll. Mae hyfforddiant gwrth-dwyll effeithiol hefyd yn rhoi'r hyder a'r sgiliau i staff ac aelodau hysbysu ynghylch twyll tybiedig a chyfrannu at ddiwylliant gwrth-dwyll y Cyngor.
- 9 Gwelsom enghreifftiau cyfyngedig o'r Cyngor yn rhoi cyhoeddusrwydd i'w waith gwrth-dwyll. Mae rhoi cyhoeddusrwydd i achosion lle mae twyll wedi cael ei adnabod ac yr ymdriniwyd yn llwyddiannus ag ef yn helpu i atgyfnerthu'r neges nad yw twyll yn cael ei oddef. Gall hefyd fod yn fodd i atal drwgweithredoedd.
- 10 Nid yw'r Cyngor yn cynnal cofnod canolog o golledion a gafwyd o ganlyniad i dwyll ac a adferwyd. Mae hyn yn ei gwneud hi'n anodd deall yn llawn i ba raddau y mae twyll yn effeithio ar y Cyngor.
- 11 Cyfyngedig yw'r wybodaeth y mae'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn ei chael am dwyll. Mae hyn yn cyfyngu ar allu'r pwyllgor i ddeall ac asesu effeithiolrwydd trefniadau gwrth-dwyll. Gall pwyllgorau sy'n craffu'n weithredol ar drefniadau gwrth-dwyll helpu i gefnogi diwylliant gwrth-dwyll cryf hefyd trwy hyrwyddo'r neges nad yw twyll yn cael ei oddef.

Ein hargymhellion i'r Cyngor

- 12 Mae'r tabl isod yn nodi'r argymhellion yr ydym wedi'u hadnabod yn dilyn yr adolygiad hwn.

Arddangosyn 1: argymhellion

Argymhellion	
A1	Dylai'r Cyngor hyrwyddo pwysigrwydd diwylliant gwrth-twyll da a dyrannu digon o adnoddau i adolygu a chryfhau ei drefniadau gwrth-dwyll, gan dynnu ar y cyfleoedd a gyflwynir gan y model ffederal o ran capasiti a dysgu ar y cyd.

Argymhellion

- A2 O ran cryfhau ei drefniadau gwrth-dwyll, dylai'r Cyngor sicrhau ei fod:
- yn datblygu strategaeth wrth-dwyll;
 - yn cynnal asesiad cadarn o'r risg o dwyll ac yn datblygu rhaglen waith ragweithiol i ymdrin â'r risgiau a adnabyddir;
 - yn darparu hyfforddiant priodol ar gyfer yr holl staff ac aelodau;
 - yn adnabod cyfleoedd i hyrwyddo diwylliant dim goddefgarwch mewn perthynas â thwyll; ac
 - yn gwella ei drefniadau monitro ac adrodd ar gyfer gwaith gwrth-dwyll.

Atodiad 1

Y dulliau a'r cwestiynau archwilio

Goleuwyd ein hadolygiad gan adolygiad o ddogfennau'r Cyngor a chyfweliadau gyda swyddogion ac aelodau sydd â rôl allweddol yn nhrefniadau gwrth-dwyll y Cyngor. Mae ein tystiolaeth yn gyfyngedig i'r ffynonellau hyn. Fe gynhaliom ni'r adolygiad rhwng mis Mai a mis Mehefin 2025.

Arddangosyn 2: y cwestiynau archwilio a'r meini prawf archwilio

Isod ceir y cwestiynau yr oeddem yn ceisio eu hateb wrth gynnal yr archwiliad hwn, ynghyd â'r meini prawf archwilio a ddefnyddiom ni i lunio ein canfyddiadau.

Y prif gwestiwn archwilio: A yw'r Cyngor wedi rhoi trefniadau priodol ar waith i sicrhau gwerth am arian o ran ei ddull o atal a chanfod twyll?

Cwestiynau	Meini Prawf Archwilio (yr hyn yr ydym yn chwilio amdano)
Arweinyddiaeth a Diwylliant:	
1. A yw'r Cyngor yn hyrwyddo pwysigrwydd diwylliant gwrth-dwyll da?	- Mae'r Cyngor wedi gwneud datganiad eglur na fydd twyll a gyflawnir yn erbyn y sefydliad gan unrhyw un mewnol neu allanol yn cael ei oddef ac y byddir yn ymdrin ag ef yn y ffordd gryfaf. - Mae Cabinet ac Uwch Dîm Arwain (UDA) y Cyngor yn hyrwyddo gwaith gwrth-dwyll. - Mae'r Cyngor yn meithrin hyder ymhlith cyflogeion bod twyll yn cael ei gymryd o ddifrif, ac y cymerir camau gweithredu i ymdrin â thwyll.

Cwestiynau	Meini Prawf Archwilio (yr hyn yr ydym yn chwilio amdano)
Fframwaith Rheoli a Rheolaeth Risg	
2. A yw'r Cyngor yn cynnal asesiadau cynhwysfawr o'r risg o dwyll?	- Mae'r Cyngor wedi cynnal asesiad trylwyr o'r risg o dwyll yn y ddwy flynedd ddiwethaf i ddarparu arfarniad gonest o risg a'r adnoddau y mae eu hangen i fynd i'r afael â'r risgiau a adnabwyd. - Mae'r asesiad o'r risg o dwyll yn seiliedig ar risgiau hysbys o dwyll, meincnodi a gwybodaeth a phrofiad mewnol. - Mae'r asesiad o'r risg o dwyll: - wedi defnyddio staff â sgiliau priodol; - wedi ystyried cudd-wybodaeth genedlaethol; ac - wedi ystyried ei guddwybodaeth ei hun sy'n benodol i'r Cyngor. - Mae'r asesiad o'r risg o dwyll yn cael ei adolygu gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.
3. A yw asesiadau o'r risg o dwyll yn cael eu defnyddio fel adnodd byw ac yn cael eu hintegreiddio o fewn y fframwaith rheoli risg cyffredinol i sicrhau bod y risgiau hyn yn cael eu rheoli'n briodol a'u huwchgyfeirio fel y bo angen?	- Mae'r Cyngor yn ystyried y risg o dwyll fel rhan o'i broses ar y cyfan ar gyfer rheoli risg. - Mae'r risg o dwyll wedi'i chynnwys yng nghofrestrau risgiau adrannau a/neu gorfforaethol. - Mae'r Cyngor yn ystyried y risg o dwyll ar gyfer ei holl systemau ac mae wedi ystyried sut i atal a chanfod twyll yn y system ac wedi 'diogelu ei weithdrefnau rhag twyll' mewn meysydd allweddol e.e. caffael, y gyflogres, credydwyd. - Fe ymgynghorir â staff gwrth-dwyll/archwilio mewnol y Cyngor i ddiogelu polisïau, strategaethau a mentrau newydd rhag twyll ar draws adrannau.

Cwestiynau	Meini Prawf Archwilio (yr hyn yr ydym yn chwilio amdano)
Polisiâu a Hyfforddiant	
4. A oes gan y Cyngor set gynhwysfawr ac wedi'i diweddaru o bolisiâu a gweithdrefnau sydd, gyda'i gilydd, yn strategaeth gydlynol ar gyfer adnabod risgiau o dwyll, eu rheoli ac ymateb iddynt?	Strategaeth wrth-dwyll: • mae gan y Cyngor strategaeth wrth-dwyll wedi'i diweddaru sy'n nodi ei ddull o reoli risgiau o dwyll ac yn diffinio cyfrifoldebau am weithredu; • ceir croesgyfeirio rhwng y strategaeth wrth-dwyll a pholisiâu cysylltiedig eraill h.y. cod ymddygiad, polisi chwythu'r chwiban a'r cynllun ymateb i dwyll; ac • mae'r strategaeth wrth-dwyll wedi cael ei chyfleu i staff ac mae ar gael yn rhwydd i'r holl staff fel dogfen gyfeirio.
	Cod Ymddygiad: • mae gan y Cyngor God Ymddygiad wedi'i ddiweddaru sy'n nodi'r safonau a ddisgwylir gan gyflogeion a chontractwyr, ac sy'n amlygu y bydd ymddygiad anfoesegol yn arwain at gamau disgyblu; ac • mae'n ofynnol i holl staff y Cyngor ymrwymo i ofynion y Cod Ymddygiad.
	Chwythu'r Chwiban: • mae gan y Cyngor drefniadau chwythu'r chwiban i sicrhau bod gan staff a phartïon allanol yr hyder i godi pryderon; • mae trefniadau'r Cyngor ar gyfer chwythu'r chwiban yn cael eu monitro o ran eu defnydd i ddangos y gweithredwyd ar ddrwg-dybion; • mae polisi'r Cyngor ar chwythu'r chwiban wedi'i ddiweddaru ac yn nodi mecanweithiau eglur i godi pryderon yn gyfrinachol ynghylch materion gan gynnwys twyll; ac • mae'n rhaid i gontractwyr a thrydydd partïon ymrwymo i bolisi'r Cyngor ar chwythu'r chwiban hefyd.

Cwestiynau	Meini Prawf Archwilio (yr hyn yr ydym yn chwilio amdano)
Polisiâu a Hyfforddiant	
	Cofrestr Buddiannau: • mae'r Cyngor yn cynnal ei gofrestr buddiannau'n rheolaidd i gofnodi buddiannau staff ac aelodau; • mae'r gofrestr buddiannau'n cael ei chymharu â chynlluniau dirprwyo ar gyfer cymeradwyo gwariant; • mae'r Cyngor yn cynnal ymarfer sgrinio cyn cyflogi trwy amryw gamau gwirio e.e. y Swyddfa Cofnodion Troseddol i leihau i'r eithaf y risg o gyflogi staff anonest ac anfoesegol; • mae gan y Cyngor bolisi atal llwgrwobrwyo a llygredigaeth wedi'i ddiweddarau sy'n cynnwys trefniadau diwydrwydd dyladwy; • mae'r Cyngor yn cynnal cofrestr o roddion a lletygarwch ac mae staff yn cael eu gwneud yn ymwybodol o'r angen i gofrestru unrhyw roddion a lletygarwch a gafwyd; ac • mae gan y Cyngor Gynllun Ymateb i Dwyll sydd: – yn amlinellu'r broses gyfan ar gyfer ymchwilio i dwyll; – yn diffinio'n glir beth yw rolau a chyfrifoldebau uwch reolwyr ac eraill sy'n rhan o'r broses ymchwilio; – yn amlinellu gweithdrefnau ar gyfer sicrhau tystiolaeth a chynnal cyfweiliadau; – yn nodi trefniadau ar gyfer ymdrin â staff a ddrwgdybir; – yn cynnwys trefniadau ar gyfer pryd, a sut, i gysylltu â'r heddlu; – yn ymrwymo i fynd ar drywydd yr ystod lawn o sancsiynau – yn rhai disgyblu, rheoleiddiol, sifil a throseddol; – yn ei gwneud yn glir y bydd camau adfer yn cael eu cymryd mewn perthynas â cholledion o ganlyniad i dwyll; ac – yn egluro sut y bydd gwersi a ddysgwyd o achosion o dwyll yn cael eu defnyddio i gryfhau rheolaethau er mwyn atal twyll rhag digwydd eto; • mae'r Cyngor yn monitro bod honiadau o dwyll yn cael eu hasesu yn ôl ei Gynllun Ymateb i Dwyll; ac • mae'r Cyngor yn ceisio iawn gan gynnwys adfer asedau ac arian a gollwyd i dwyll lle y bo'n bosibl.

Cwestiynau	Meini Prawf Archwilio (yr hyn yr ydym yn chwilio amdano)
Polisiâu a Hyfforddiant	
5. A yw'r rhai sy'n gweithio i'r Cyngor yn cael hyfforddiant ymwybyddiaeth o dwyll fel sy'n briodol i'w rôl i gynyddu effeithiolrwydd sefydliadol o ran atal twyll, ei ganfod ac ymateb iddo?	• Mae'r Cyngor yn cynnwys risgiau o dwyll o fewn ei hyfforddiant sefydlu ar gyfer staff newydd. • Mae'r Cyngor yn sicrhau mynychder priodol ar gyfer hyfforddiant diweddarau i'r holl staff ac aelodau etholedig/aelodau annibynnol. • Mae effeithiolrwydd hyfforddiant gwrth-dwyll yn cael ei gadarnhau trwy brofi. • Mae hyfforddiant yn cael ei ddiweddarau i adlewyrchu risgiau/materion a thueddiadau sy'n dod i'r amlwg.
6. A yw'r Cyngor yn rhoi cyhoeddusrwydd i achosion o dwyll yr ymdriniwyd yn llwyddiannus â hwy, i atgyfnerthu neges gadarn na fydd twyll yn cael ei oddef?	• Mae'r Cyngor yn rhoi cyhoeddusrwydd i dwyll a brofwyd a'r camau gweithredu a gymerwyd mewn ymateb i'r achosion o dwyll fel modd i rwystro twyll. • Mae gan y Cyngor ymgyrchoedd cyhoeddusrwydd mewnol ac allanol i hyrwyddo gwaith gwrth-dwyll, ac mae'n sicrhau bod y dudalen we ar waith gwrth-dwyll yn cael ei diweddarau'n gyson â gwybodaeth a chyhoeddusrwydd perthnasol. • Mae'r Cyngor yn gwneud gwaith gwrth-dwyll rhagweithiol mewn ymgais i leihau'r tebygolrwydd y bydd twyll yn digwydd.

Cwestiynau	Meini Prawf Archwilio (yr hyn yr ydym yn chwilio amdano)
Capasiti ac Arbenigedd	
7. A oes gan y Cyngor ddigon o gapasiti i sicrhau y darperir adnoddau ar gyfer gwaith gwrth-dwyll mewn modd effeithiol, fel bod ymchwiliadau'n cael eu cyflawni'n broffesiynol ac mewn modd sy'n arwain at sancsiynau llwyddiannus yn erbyn y cyflawnwyr ac adfer colledion?	• Mae gan y Cyngor swyddog â chyfrifoldeb dynodedig am waith gwrth-dwyll sy'n cael cymorth gan yr uwch dîm arwain a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio. • Mae gan y Cyngor strwythur staffio sydd â dynodiad eglur a llinellau atebolrwydd eglur a chyfathrebu mewnol da mewn perthynas â gwaith gwrth-dwyll. • Mae'r Cyngor yn buddsoddi mewn gwaith gwrth-dwyll ac yn prynu gwasanaethau i mewn os nad oes unrhyw gapasiti yn fewnol. Er enghraifft, trefniadau i gael mynediad at dimau arbenigol ar gyfer ymchwilio i dwyll gan gynnwys: gwyliadwriaeth, gwaith fforensig ar gyfrifiaduron, adfer asedau, ymchwiliadau ariannol.
8. A oes gan y Cyngor fynediad at staff gwrth-dwyll hyfforddedig sy'n cyrraedd safonau proffesiynol cydnabyddedig?	• Mae gan y Cyngor (neu mae ganddo fynediad at) arbenigwyr gwrth-dwyll cymwys, sydd wedi'u hyfforddi a'u hachredu'n broffesiynol i ymchwilio i dwyll tybiedig. Os gwneir y gwaith hwn gan dimau Archwilio Mewnol, dylai'r timau hynny fod wedi'u hyfforddi yn y maes hwn.

Cwestiynau	Meini Prawf Archwilio (yr hyn yr ydym yn chwilio amdano)
Offer a Data	
9. A oes gan y Cyngor ymatebion gwrth-dwyll deinamig ac ystwyth sy'n cynyddu i'r eithaf y tebygolrwydd o gamau gorfodi llwyddiannus?	- Mae strategaeth wrth-dwyll y Cyngor yn cynnwys dulliau rhagweithiol ac ymatebol. - Mae gan y sefydliad gynllun gwrth-dwyll blynyddol lle mae'r rhaglen waith yn gytbwys. - Ceir tystiolaeth bod buddsoddiad y Cyngor mewn gwaith gwrth-dwyll yn seiliedig ar benderfyniad gwybodus sy'n deillio o asesiad o'r risg o dwyll sy'n amlygu'r risgiau ac yna'n pennu'r adnoddau y mae eu hangen i ymdrin â'r risgiau hyn. - Ceir tystiolaeth bod camau gweithredu'n cael eu cymryd yn gyflym os ceir nad yw rheolaethau mewnol yn perfformio cystal ag a fwriadwyd. Er enghraifft, gan y gwasanaeth archwilio mewnol, archwilwyr allanol, y Fenter Twyll Genedlaethol). - Lle mae twyll wedi digwydd, ceir tystiolaeth o ddysgu ar ôl y digwyddiad, lle mae sefydliad yn ystyried sut y digwyddodd y twyll a thueddiadau posibl i ddysgu o hyn a lleihau digwyddiadau yn y dyfodol i'r eithaf.
10. A yw'r Cyngor yn ceisio ac yn cofleidio cyfleoedd newydd i arloesi â dadansoddeg data i gryfhau'r modd y mae twyll yn cael ei atal a'i ganfod?	- Mae'r Cyngor yn defnyddio ymarferion paru data, sy'n golygu cymharu setiau o ddata o fewn neu ar draws sefydliadau, i amlygu anghysonderau y gellir eu defnyddio i helpu i atal a chanfod twyll: - ceisio cynyddu i'r eithaf waith fel rhan o'r Fenter Twyll Genedlaethol; a - chyfleoedd eraill y tu hwnt i'r Fenter Twyll Genedlaethol. - Lle adnabuwyd achosion o dwyll, mae'r gwendidau a fu'n sail i'r achosion hyn o dwyll yn cael eu bwydo yn ôl i adrannau i ddiogelu systemau rhag twyll.

Cwestiynau	Meini Prawf Archwilio (yr hyn yr ydym yn chwilio amdano)
Cydweithio	
11. A yw'r Cyngor yn gweithio gyda sefydliadau eraill dan Ddeddf yr Economi Ddigidol a chan ddefnyddio datblygiadau ym maes dadansoddeg data, i rannu data a gwybodaeth i helpu i ddod o hyd i dwyll a brwydro yn ei erbyn?	• Mae strategaeth wrth-dwyll y Cyngor yn cynnwys partneriaethau cydweithio gyda sefydliadau eraill i reoli risgiau lle y bo'n briodol. • Mae gan y Cyngor brotocolau i hwyluso prosesau ar gyfer cydweithio a rhannu cuddwybodaeth gyda chyrff allanol e.e. memorandwm cyd-ddealltwriaeth sy'n nodi'r trefniadau ar gyfer rhannu data. • Ceir tystiolaeth bod y sefydliad yn rhoi'r gwersi ar waith trwy gydweithio i helpu i oleuo asesiadau risg. • Cydweithio fel rhan o'r Fenter Twyll Genedlaethol.
Adrodd a Chraffu	
12. A yw'r Cyngor yn coladu gwybodaeth am golledion a gafwyd ac a adferwyd ac yn rhannu cuddwybodaeth am dwyll gyda sefydliadau yn y sector cyhoeddus i sefydlu darlun cenedlaethol mwy cywir, cryfhau rheolaethau, a gwella monitro a chefnogi	• Mae'r Cyngor yn cynnal cofnod o golledion o ganlyniad i dwyll a gafwyd ac a adferwyd. • Mae gan y Cyngor fethodoleg benodedig i sicrhau bod colledion o ganlyniad i dwyll yn gallu cael eu hamcangyfrif yn gyson ac i ategu asesiad risg mwy cywir. • Mae'r Cyngor wedi pennu amcanion a thargedau ar gyfer gwaith gwrth-dwyll ac mae'n monitro perfformiad.

camau gweithredu wedi'u targedu?

Cwestiynau	Meini Prawf Archwilio (yr hyn yr ydym yn chwilio amdano)
Adrodd a Chraffu	
13. A yw Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio'r Cyngor yn ymgysylltu'n llawn â gwaith gwrth-dwyll, gan roi cymorth a chyfeiriad, gan fonitro a dwyn swyddogion i gyfrif?	• Mae gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio rôl weithredol mewn gwaith gwrth-dwyll ac mae'n deall amgylchedd rheolaeth a risgiau'r Cyngor, gan gynnwys risgiau o dwyll. • Mae'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn cael gwybodaeth am lwythi achosion twyll a chynnydd yn hynny o beth yn rheolaidd (o leiaf ddwywaith y flwyddyn). • Mae gwaith y tîm gwrth-dwyll yn cael ei adolygu gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio i sicrhau bod ei berfformiad yn ateb y gofynion/yn cyrraedd safonau ansawdd.

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.